

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obo/4/2022
Identifikačné číslo spisu:	7010899972
Dátum vydania rozhodnutia:	08.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7010899972.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska 21, Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanému Poľnohospodárske družstvo Strážne, so sídlom Strážne, IČO: 00 678 406, zastúpenému advokátom JUDr. Jozefom Širotníkom, so sídlom Hviezdoslavova 1018, Trebišov, o zaplatenie zmenkovej sumy 18 256,66 eur (550 000 Sk) s príslušenstvom, o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12. mája 2022 č. k. 6Cb/7/2010-254, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12. mája 2022 č. k. 6Cb/7/2010-254
p o t v r d z u j e .

II. Žalobca m á n á r o k proti žalovanému na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) v poradí druhým rozsudkom zo dňa 12. mája 2022 č. k. 6Cb/7/2010-254, ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz zo dňa 13. januára 2010 č. k. 12Zm/141/1998-88 a žalobcovi priznal nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení uvedeného rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že právny predchodca žalobcu, Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, 820 05 Bratislava, IČO: 31 320 155 (ďalej tiež „VÚB“), sa návrhom zo dňa 21. decembra 1998 domáhal vydania zmenkového platobného rozkazu, ktorým súd zaviazal pôvodných žalovaných (1/ TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR akciová spoločnosť, IČO: 36 174 131, 2/ Podielnicke družstvo AGRO Boľ, IČO: 31 721 311 a 3/ Poľnohospodárske družstvo Strážne, IČO: 00 678 406) uhradiť do pätnástich dní odo dňa doručenia zmenkového platobného rozkazu

spoločne a nerozdielne zmenkovú sumu 18 256,66 eur (550 000 Sk) s príslušenstvom.

Z návrhu vyplýva, že právny predchodca žalobcu eskontoval (odkúpil) zmenku v sume 550 000 Sk a výnos zmenky bol poukázaný na účet vystaviteľa zmenky.

Zmenečník („zmenkár“) zmenky bol pôvodný žalovaný 1/, vystaviteľom zmenky pôvodný žalovaný 2/ a zmenkovým ručiteľom („avalista“) pôvodný žalovaný 3/ (aktuálne žalovaný).

Zmenka nebola splatená v určený deň splatnosti, preto právny predchodca žalobcu

2. septembra 1998 vykonal v zmysle § 79 a nasl. zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon zmenkový a šekový“ alebo „ZZŠ“) protest zmenky u notárky JUDr. Juliany Paškovej (N 278/98), ktorého náklady vo výške 3 150 Sk (101,20 eur) uhradil dňa 8. septembra 1998.

3. Podaním z 19. januára 2004 (č.l. 40 spisu) právny predchodca žalobcu súdu prvej inštancie oznámil, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 28. júna 2000 (ďalej tiež „zmluva o postúpení pohľadávok“), uzavretej podľa § 524 a nasl. zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), ako postupca postúpil na aktuálneho žalobcu ako postupníka okrem iného pohľadávky

zo zmeniek, u ktorých TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť, ... vystupoval v pozícii zmenečníka. Pôvodný žalobca súčasne navrhol zmenu na strane žalobcu tak, aby na jeho miesto vstúpil do konania (aktuálny) žalobca Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska 21, Bratislava, IČO: 35 776 005.

4. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 12Zm/141/98-66 zo dňa 16. mája 2005 zastavil konanie voči žalovanému 1/ (TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť) a žalovanému 2/ (Podielnicke družstvo AGRO Bol) podľa § 107 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), nakoľko obaja žalovaní počas konania zanikli výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu, v dôsledku čoho stratili procesnú subjektivitu (spôsobilosť byť účastníkom konania).

5. Následne súd prvej inštancie vydal zmenkový platobný rozkaz č. k. 12Zm/141/1998-88 zo dňa 13. januára 2010, ktorým žalovaného (pôvodne žalovaného 3/) zaviazal povinnosťou do troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 18 256,66 eur (550.000 Sk) so 6% úrokom od 28. augusta 1998 do zaplatenia, trovy spojené s protestom zmenky 104,56 eur (3.150 Sk), odmenu 1/3 percenta zmenkovej sumy 54,78 eur (1 650,20 Sk) a trovy konania v sume 730,27 eur (22 000 Sk), alebo v tej istej lehote podať námietky na príslušnom súde.

6. Žalovaný podal proti zmenkovému platobnému rozkazu včas námietky, ktoré odôvodnil tým, že dňa 9. mája 2000 došlo k uzavretiu zmluvy o prevzatí dlhu, podľa ktorej dlh z predmetnej zmenky prevzal TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť, ktorý tak zostal jediným dlžníkom voči VÚB. Tento veriteľ dňa 30. mája 2000 s prevzatím dlhu písomne súhlasil. Na základe toho žalovaný tvrdil, že jeho záväzok zo zmenky voči VÚB zanikol. Poukázal tiež na zmluvu o postúpení pohľadávok z 28. júna 2000, uzavretú medzi VÚB a Slovenská konsolidačná, a.s., podľa ktorej k 30. júnu 2000 boli postúpené pohľadávky z predmetných zmenkových obchodov už len voči dlžníkovi TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť. V súvislosti s tým žalovaný uviedol, že po tomto dátume VÚB indosovala zmenku na Slovenská konsolidačná, a.s., pričom indosáciu žalovaný označil ako absolútne neplatný právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3, § 39 OZ), resp., ak by indosácia bola platná, tak ako úkon právne neúčinný. Žalovaný tiež namietol, že návrh podal pôvodný žalobca (VÚB), avšak zmenkový platobný rozkaz bol vydaný v prospech aktuálneho žalobcu (Slovenská konsolidačná, a.s.).

7. O námietkach žalovaného rozhodol súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom zo dňa 21. decembra 2015 č. k. 6Cb/7/2010-161 tak, že vydaný zmenkový platobný rozkaz ponecháva v platnosti a žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší

súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd odvolací uznesením zo dňa 30. januára 2018 č. k. 1Obo/15/2017 - 224 tak, že rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dôvodom kasácie rozhodnutia bolo to, že pôvodný žalobca podal počas konania, a to pred vydaním zmenkového platobného rozkazu, návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu, o ktorom súd prvej inštancie opomenul procesne rozhodnúť.

8. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní uznesením zo dňa 5. júna 2018 č. k. 6Cb/7/2010-232 rozhodol o zmene na strane žalobcu tak, že na miesto pôvodného žalobcu vstúpil (aktuálny) žalobca, Slovenská konsolidačná, a.s., Cintorínska 21, Bratislava, IČO: 35 776 005.

9. Po opätovne vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie vo veci rozhodol v poradí druhým rozsudkom, ktorým vydaný zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa zaoberal jednotlivými námietkami žalovaného. K primárnej námietke, spočívajúcej v tvrdení žalovaného, že jeho zmenkový dlh prevzal na základe zmluvy s ním uzavretej TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť, pričom s týmto prevzatím dlhu písomne vyjadril súhlas právny predchodca žalobcu (VÚB), súd uviedol, že zmluvná zámena dlžníka na zmenke nie je prípustná, keďže na zmenke vznikajú záväzky zo skriptúry - cenného papiera a každý, kto sa zaväzuje zaplatiť záväzok zo zmenky, je zaviazaný na zaplatenie zmenky voči aktuálnemu majiteľovi zmenky, a nie na zaplatenie záväzku voči konkrétnej osobe. Preto zmluvné prevzatie dlhu preberajúcim dlžníkom s účinkami zániku dlhu pre pôvodného dlžníka nie je zmenkovo právne účinné. Dlžník zo zmenky sa môže zbaviť dlhu zo zmenky voči jej majiteľovi len tak, že zmenku zaplatí (resp. že ju zaplatí niektorý z ostatných zmenkových dlžníkov). A ak by zmena dlžníka bola úmyslom účastníkov zmenkového vzťahu, bolo potrebné zmenku vziať z obehu a nahradiť ju novou zmenkou, v ktorej by bol uvedený už aktuálny zmenkový dlžník.

10. V súvislosti s námietkou žalovaného spočívajúcou v tvrdení, že VÚB indosovala zmenku na žalobcu iba z dôvodu, že v zmluve o postúpení pohľadávok sa postupca zaviazal odovzdať postupníkovi všetky dokumenty, ktoré preukazujú existenciu postupovanej pohľadávky, súd prvej inštancie uviedol, že takáto námietka nemá oporu v ustanoveniach ZZŠ upravujúcich prevod práv zo zmenky na rad. Pre prevod práv zo zmenky na žalobcu ako jej nového majiteľa bol teda relevantný výlučne indosament, a nie zmluva o postúpení pohľadávky, pretože práve ten ho legitimizuje ako majiteľa zmenky na rad k výkonu práv. K tomu súd prvej inštancie ďalej uviedol, že podľa § 21 ods. 1 vety prvej zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon o cenných papieroch“), na prevod listinného cenného papiera na rad sa vyžaduje aj rubopis. Z ust. § 21 ods. 1 zákona o cenných papieroch je teda podľa súdu prvej inštancie možné vyvodiť vylúčenie možnosti prevádzať práva zo zmenky iným spôsobom ako rubopisom, a aj preto je aplikácia postúpenia pohľadávky podľa § 524 ods. 1 a nasl. OZ pri prevode zmenky (s výnimkou rektazmenky podľa čl. I § 11 ods. 2 ZZŠ) vylúčená, pričom ustanovenie § 21 ods. 1 zákona o cenných papieroch je lex specialis k ustanoveniu § 524 a nasl. OZ.

11. Súd prvej inštancie poukázal aj na čl. I § 17 ods. 1 ZZŠ, z ktorého vyplýva, že ak žalobca ako zmenkový veriteľ nekonal vedome na škodu žalovaného ako zmenkového dlžníka pri nadobúdaní zmenky, zmenkový dlžník voči nemu nie je oprávnený uplatňovať námietky, ktoré sa zakladajú na dlžníkových vlastných vzťahoch k vystaviteľovi ani predošlým majiteľom. Vo vzťahu k uvedenému súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaným nebolo preukázané ani tvrdené, že žalobca konal pri nadobúdaní zmenky vedome na škodu žalovaného. Podotkol, že potreba poskytnúť ochranu ďalším nadobúdateľom zúčastňujúcim sa na zmenkovom obchode je daná povahou zmenky ako cirkulačného cenného papiera.

12. K námietke spočívajúcej v tvrdení, že žalobca v spore nie je aktívne vecne legitimovaný, súd prvej

inštancie akcentoval, že pre prevod práv zo zmenky na (aktuálneho) žalobcu ako jej nového majiteľa bol relevantný indosament, pričom zmenka už v čase vydania zmenkového platobného rozkazu bola riadne prevedená indosamentom na žalobcu.

V danom prípade je indosament prívieskom zmenkovej listiny (je s ňou mechanicky zopnutý), jeho obsahom je jednostranné vyhlásenie VÚB, že práva zo zmenky sa prevádzajú na žalobcu a zároveň je krytý podpisom indosanta. Po tomto prevode práv zo zmenky na žalobcu súd rozhodnutím pripustil tomu zodpovedajúcu procesnú zmenu na strane žalobcu.

13. Napokon sa súd prvej inštancie vyjadril k dôvodom svojho procesného postupu vo vzťahu k vykonaniu pojednávania dňa 12. mája 2022 v neprítomnosti žalovaného a jeho zástupcu. Uviedol, že ak je strana zastúpená advokátom a tento požiada z dôvodov prekážky na jeho strane o odročenie pojednávania, vždy od neho možno spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným zástupcom. Výnimkou je len prípad, ak existencia dôvodov na odročenie nastala krátko pred pojednávaním a tiež, ak advokát súdu preukáže, že strana odôvodnene trvá na zastúpení práve týmto advokátom. V tomto prípade mal odvolací súd za to, že takéto okolnosti nenastali, čo podrobne odôvodnil. Dodal, že zástupca žalovaného celkovo v konaní žiadal odročenie pri štyroch z piatich termínov pojednávania (9. júna 2010, 21. decembra 2015, 4. júla 2019 a 12. mája 2022) nariadeného na prejednanie námietok proti zmenovému platobnému rozkazu.

14. Súd prvej inštancie uzavrel, že skutočnosti žalovaným uvádzané v námietkach nie sú spôsobilé zbaviť ho zmenkového záväzku, a preto predmetný zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti. O náhrade trov celého konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP podľa úspechu vo veci, ktorý bol na strane žalobcu.

15. Proti rozsudku podal žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) včas odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP) a tiež, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov; ďalej len „CSP“).

16. Odvolateľ na odôvodnenie odvolania uviedol, že dňa 9. mája 2000 došlo k uzavretiu zmluvy o prevzatí dlhu, v zmysle ktorej dlh žalovaného (ako avalistu) zo zmenky prevzal TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť a zostal tak jediným dlžníkom VÚB, ktorá listom zo dňa 30. mája 2000 s prevzatím dlhu súhlasila a výslovne uviedla, že TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť, ostáva voči VÚB jediným dlžníkom zo zmenky.

Ďalej odvolateľ poukázal na skutočnosť, že VÚB následne postúpila všetky pohľadávky zo zmenkových obchodov na súčasného žalobcu, a to zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 28. júna 2000 s účinnosťou ku dňu 30. júna 2000. Podľa názoru odvolateľa zmluvou o postúpení pohľadávok tak boli postúpené na súčasného žalobcu pohľadávky zo zmenkových obchodov už len voči dlžníkovi TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť.

Na podporu tohto tvrdenia odvolateľ uviedol, že žalobca v konkurznom konaní (vyhlásenom po postúpení pohľadávky) uplatnil pohľadávku výlučne voči úpadcovi TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť. Odvolateľ zdôraznil, že až v dôsledku skončenia konkurzného konania bez uspokojenia postupníka - aktuálneho žalobcu, došlo k indosamentu zmenky s vedomím oboch subjektov o tom, že konajú v rozpore s predchádzajúcimi dohodami a že konajú vedome na škodu žalovaného. Uvedené konanie podľa odvolateľa odôvodňuje námietky podľa § 17 ZZŠ (správne malo byť čl. I § 17 ZZŠ; pozn. odvolacieho súdu). Odvolateľ teda považuje indosáciu zmenky za absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ, nakoľko bol urobený v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ).

Taktiež uviedol, že: „ponechanie zmenkového platobného rozkazu by bolo navyše v rozpore s princípom spravodlivosti, ktorý je jedným zo súčastí právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR).“

17. Odvolateľ ďalej namietal, že súd prvej inštancie mu mal nesprávnym procesným postupom znemožniť, aby mohol uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď napriek žiadosti zo dňa 27. apríla 2022 o odročenie pojednávania nariadeného na 12. mája 2022 toto neodročil a vyniesol napadnutý rozsudok. Predmetná žiadosť bola odôvodnená tým, že právny zástupca žalovaného je práceneschopný a ďalší dôvod pre odročenie pojednávania odvolateľ videl v tom, že jeho právny zástupca bol kontaktovaný právnym zástupcom žalobcu s tým, že ani on sa nemôže dňa 12. mája 2022 zúčastniť pojednávania. K tomu predložil e-mailovú správu zástupcu žalobcu zo dňa 2. mája 2022. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že predmetný zmenkový platobný rozkaz zrušuje.

18. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca. Uviedol, že prevzatie dlhu podľa § 531 OZ neplatí pre zmenkové vzťahy, keďže ZZŠ zmenu zmenkového dlžníka takouto formou neupravuje. Zmluvné prevody zmenkových záväzkov nie sú možné a dlžník zo zmenky sa nemôže zbaviť svojho záväzku tým, že by sám z tohto záväzku vystúpil, a to ani v prípade, keby s tým súhlasil majiteľ zmenky. Ak by zmena dlžníka bola úmyslom účastníkov zmenkového vzťahu, bolo by potrebné doterajšiu zmenku vziať z obehu a nahradiť ju novou zmenkou, v ktorej bude uvedený už aktuálny zmenkový dlžník. Podľa žalobcu nie je vôbec možné dlh zo zmenky previesť na iného s účinkami voči všetkým neskorším majiteľom zmenky. Ďalej žalobca poukázal na abstraktnosť a nespornosť zmenkového záväzku s tým, že ak je zmenka platná, je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na sumu v zmenke uvedenú. Zdôraznil, že zodpovednosť za splnenie zmenkového záväzku žalovanému vyplýva priamo zo zákona, a to z § 32 ZZŠ. Za podstatné považoval to, že 2. mája 2004 bola zmenka indosovaná na žalobcu, ktorý nebol účastníkom zmluvy o prevzatí dlhu zo dňa 9. mája 2000 a aj preto účinky prevzatia dlhu neplatia pre žalobcu ako súčasného majiteľa zmenky. Uviedol, že žalovaným nebolo preukázané, že žalobca konal pri nadobúdaní zmenky vedome na škodu žalovaného. Taktiež sa vyjadril, že právo žalovaného na spravodlivý súdny proces porušené nebolo, nakoľko neboli naplnené zákonné podmienky podľa § 183 CSP na odročenie pojednávania. K tomu žalobca poukázal na skutočnosť, že žalovaný namietal porušenie práva na spravodlivý proces z totožného dôvodu, ako v predchádzajúcom odvolacom konaní, v ktorom bolo rozhodnuté uznesením č. k. 1Obo/15/2017-224 zo dňa 30.1.2018, kde odvolací súd ustálil, že vykonaním pojednávania bez prítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu nedošlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces.

19. K vyjadreniu žalobcu sa písomne vyjadril odvolateľ, pričom zotrval na dôvodoch podaného odvolania a zrekapituloval argumenty už obsiahnuté v odvolaní. K tomuto vyjadreniu odvolateľa sa písomne vyjadril žalobca a poukázal na svoje predošlé vyjadrenie z 11. júla 2022.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 34 ods. 3 CSP, § 470 ods. 4 zákona CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 a § 356 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a napadnuté rozhodnutie je potrebné ako vecne správne potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP), a to verejne vyhláseným rozsudkom za dodržania postupu podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1 a 3 CSP.

K procesnej úprave súdneho konania o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu

21. Konanie o zmenkovom platobnom rozkaze ako aj o námietkach podaných proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu začalo v dobe do 30. júna 2016, t. j. do účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok ako nový kódex

procesného práva.

22. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

23. Z uvedenej procesnej úpravy vyplýva, že podmienky a postup súdu v prvoinštančnom konaní do 30. júna 2016, z hľadiska právnych účinkov procesných úkonov, bolo potrebné preskúmať podľa právnej úpravy OSP v znení účinnom v dobe konania pred súdom prvej inštancie.

24. Súčasne, vo vzťahu k námietkovému konaniu, ktoré sa týka zmenkového platobného rozkazu, platí procesná úprava podľa osobitného prechodného ustanovenia § 471 ods. 2 CSP, podľa ktorého konania o zmenkovom platobnom rozkaze a šekovom platobnom rozkaze začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Uvedené prechodné ustanovenie zakotvuje princíp, podľa ktorého sa konanie o zmenkovom platobnom rozkaze a šekovom platobnom rozkaze, začaté za právneho režimu Občianskeho súdneho poriadku, dokončí podľa tohto režimu aj za účinnosti nového procesného režimu (CSP). Odôvodnené je to vždy v prípadoch, ak zákonodarca určitý inštitút z právneho poriadku vypúšťa, a preto už začaté konania ohľadne tohto inštitútu sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov. Keďže inštitút zmenkového platobného rozkazu upravený v § 175 OSP

(v znení do 22. decembra 2015) Civilný sporový poriadok neupravuje, bolo potrebné aplikovať na toto odvolacie konanie (s poukazom na ust. § 471 ods. 2 CSP) procesný režim OSP, avšak len vo vzťahu k inštitútu zmenkového platobného rozkazu a nadväzujúceho námietkového konania. Preto odvolací súd posudzoval samotné konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu, vrátane prvoinštančného konania o námietkach proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu podľa doterajších predpisov (§ 175 OSP).

25. Odvolací súd v nadväznosti na vyššie uvedené a skutočnosť, že predmetné odvolacie konanie začalo za účinnosti CSP, ďalej poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, za ktorú je potrebné považovať uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 25. júla 2018, sp. zn. 3Obdo/23/2018, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát pod č. R 79/2018, podľa ktorého (I.) konanie o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, nie je konaním o zmenkovom platobnom rozkaze, a preto sa na neho nevzťahuje použitie Občianskeho súdneho poriadku tak, ako to upravuje prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 Civilného sporového poriadku. (II.) Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, podané po 30. júni 2016, musí obsahovať náležitosti uvedené v ustanovení § 363 Civilného sporového poriadku a musí sa opierať o odvolacie dôvody upravené v § 365 Civilného sporového poriadku. Odvolací súd je povinný posudzovať prípustnosť podaného odvolania podľa § 355 a nasl. Civilného sporového poriadku a rozhodnutie odvolacieho súdu musí byť vydané v súlade s jednotlivými ustanoveniami Civilného sporového poriadku (obdobne uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/66/2020 z 29. septembra 2021, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/40/2022 z 29. novembra 2022).

26. Taktiež zo záverov v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. III. ÚS 387/2021-50 z 23. júna 2022 vyplýva, že pri prejednaní odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o ponechaní zmenkového platobného rozkazu v platnosti, je odvolací súd povinný postupovať podľa právneho predpisu účinného v čase rozhodovania o odvolaní, teda podľa § 378 a nasl. CSP. Ústavný súd zdôraznil, že princíp okamžitej aplikability novej procesnej právnej úpravy vyjadrený v § 470 ods. 1 CSP je nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality. Tento princíp označil ústavný súd procesnému právu za natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený. Naproti tomu princíp ultraaktivity procesných predpisov (§ 471 CSP) musí byť vyjadrený explicitne, inak neplatí.

Ústavný súd ďalej v náleze konštatoval, že aktivizácia starého procesného režimu je odôvodnená len v špecifických prípadoch, najmä ak zákonodarcia určitý právny inštitút z právneho poriadku vypúšťa. Tak je to aj v prípade inštitútu zmenkového platobného rozkazu, ktorý bol vypustený z novej procesnej úpravy a preto je logické, že konania začaté podľa § 175 OSP sa dokončia podľa doterajších procesných predpisov z dôvodu absencie novej právnej úpravy. Prechodné ustanovenie je v tomto duchu potrebné vykladať reštriktívne, teda aplikácia predošlej právnej úpravy je opodstatnená len na konanie o zmenkovom platobnom rozkaze v rozsahu ustanovenia § 175 OSP, ktoré v novej právnej úprave absentuje.

V konaní o dovolaní (proti rozhodnutiu o ponechaní či o zrušení platobného rozkazu) aplikácia predošlej právnej úpravy (napr. § 238 ods. 3 OSP) nemá opodstatnenie, keďže jej výsledkom by bola neprehľadnosť v sieti rôznych procesných režimov, čo nemožno považovať za súladné s princípom predvídateľnosti práva a s princípom právnej istoty. Odvolací súd len dodáva, že uvedené závery je možné obdobne vzťahovať aj na procesný režim daného odvolacieho konania, na ktorý je potrebné aplikovať výlučne úpravu v CSP.

27. Podľa § 34 CSP (v znení účinnom do 31. mája 2023), o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 34 ods. 3 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu rozhoduje najvyšší súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Najvyšší súd ďalej uvádza, že je funkčne príslušný na prejednanie odvolaní proti rozsudkom krajských súdov, ktoré vo veci konali a rozhodovali ako sudy prvej inštancie. Uvedené platilo aj podľa úpravy CSP v znení do 31. mája 2023, napriek skutočnosti, že Civilný sporový poriadok v znení účinnom od 1. júla 2016 do 31. mája 2023 (kedy začalo odvolacie konanie v danej veci) neobsahoval explicitnú úpravu funkčnej príslušnosti najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie [na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 - § 10 ods. 2 OSP (s výnimkou konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach § 31 ods. 2 CSP)]. V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP, v zmysle ktorého konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončia sudy, na ktorých sa konanie začalo. Uvedené znamená, že konanie, ktoré sa začalo do 30. júna 2016 na krajskom súde ako súde prvej inštancie, sa na tomto súde dokončí podľa Civilného sporového poriadku (tu s výnimkou podľa § 471 ods. 2 CSP). Táto istá zásada platí aj pre štádium odvolacieho konania, že pokiaľ podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie rozhodoval najvyšší súd, tak bol najvyšší súd odvolacím súdom vo veciach, v ktorých konal a rozhodoval krajský súd ako súd prvej inštancie, aj podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 do 31. mája 2023 (obdobne viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2017, sp. zn. 3Obo/18/2017). Aktuálne, podľa CSP v novelizovanom znení od 1. júna 2023, stanovuje funkčnú príslušnosť najvyššieho súdu na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu (tu konajúceho v prvej inštancii) explicitne ustanovenie § 34 ods. 3 CSP, ktoré je okamžite aplikateľné podľa § 470 ods. 1 CSP a keďže prechodné ustanovenia k úpravám CSP účinným od 1. júna 2023 neustanovili inak.

K predmetu odvolacieho konania

30. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti napadnutého I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti a od neho závislého II. výroku, ktorým priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Napadnutému rozhodnutiu odvolateľ vytýka vecnú nesprávnosť (nezákonnosť) z hľadiska: (A/) namietaného konkrétneho procesného postupu, (B/) právneho posúdenia veci.

31. Odvolateľ bez označenia konkrétneho právneho ustanovenia v odvolaní namietol (A/), že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby mohol uskutočniť jemu

patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Takto formulovaná námietka obsahovo zodpovedá prípustnému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Túto procesnú vadu konania, predchádzajúceho napadnutému rozsudku, videl odvolateľ v tom, že súd prvej inštancie vykonal pojednávanie dňa 12. mája 2022 v neprítomnosti žalovanej strany napriek žiadosti zo dňa 27. apríla. 2022 o odročenie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti právneho zástupcu žalovaného a tiež z dôvodu informácie od právneho zástupcu žalobcu, že ani on sa nemôže dňa 12. mája 2022 zúčastniť pojednávania.

32. Odvolateľ ďalej rovnako bez označenia konkrétneho právneho ustanovenia v odvolaní namietol (B/), že rozhodnutie prvoinštančného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Takto formulovaná námietka zodpovedá prípustnému odvolaciemu dôvodu podľa § 365

ods. 1 písm. h) CSP. Túto vadu napadnutého rozhodnutia odvolateľ videl v podstate v tom, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vo vzťahu k jeho dlhu ako avalistu zo zmenky (i) právne účinky zmluvy o prevzatí dlhu z 9. mája 2000 akciovou spoločnosťou TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR a s touto zmluvou súvisiacim súhlasom VÚB z 30. mája 2000, (ii) právne účinky zmluvy z 28. júna 2000 o postúpení pohľadávok zo zmenkových obchodov VÚB k 30. júnu 2000 na postupníka (aktuálneho žalobcu), (iii) dôvodnosť námietky žalovaného podľa čl. I § 17 ZZŠ

o indosovaní zmenky na žalobcu ako vedomom konaní na škodu dlžníka a o neplatnosti indosovania zmenky na žalobcu podľa § 39 OZ pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 OZ).

33. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

34. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

35. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

36. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

37. S poukazom na citované zákonné ustanovenia odvolací súd, postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania uvádza, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z ktorého vyvodil správne skutkové zistenia a správne vec i právne posúdil, čo sa premietlo do vecne správneho rozhodnutia, ktoré tak bolo potrebné potvrdiť za aplikácie ust. § 387 ods. 1 a 2. CSP.

38. Odvolací súd považuje napadnutý rozsudok i z hľadiska odôvodnenia za koherentný so zákonnou úpravou správne aplikovanou a interpretovanou súdom prvej inštancie na zistený skutkový stav tak, ako vyplynul z dokazovania dostatočne vykonaného pre možnosť rozhodnutia vo veci samej. V napadnutom rozsudku pritom súd prvej inštancie poskytol odpoveď na všetky kľúčové skutkové a právne otázky týkajúce sa prejednávanej veci, nastolené sporovými stranami v námietkovom konaní (§ 175 OSP), preto nebol priestor pre prijatie iného záveru v rámci odvolacieho konania. Keďže sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ktoré považuje za vecne správne, podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje na dôvody napadnutého rozhodnutia uvedené súdom prvej inštancie a na zdôraznenie ich správnosti uvádza nasledovné.

K dôvodnosti odvolania z hľadiska námietky porušenia práva strany na spravodlivý proces

39. K námietke (A/), že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej sporovej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo

k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), odvolací súd konštatuje, že dôvody nevyhovenia žiadosti (právneho zástupcu) žalovaného na odročenie pojednávania nariadeného na 12. mája 2022 dostatočne ozrejmil súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku v odsekoch 30. až 32., na ktoré odvolací súd primárne poukazuje.

Na zvýraznenie legálnosti tohto procesného postupu súdu prvej inštancie odvolací súd len dodáva, že odvolateľom namietaný procesný postup súdu prvej inštancie nedosahuje intenzitu porušenia práva odvolateľa na spravodlivý súdny proces z hľadiska odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Podstatné je to, ako vyplýva zo súdneho spisu, že žalovaný mal v celom konaní, t. j. od doručenia zmenkového platobného rozkazu do uzavretia dokazovania vo veci na pojednávaní 12. mája 2022 vytvorený dostatočný priestor na produkovanie svojej obrany proti uplatnenému zmenkovému nároku, a že reálne využil prostriedky svojej procesnej obrany už pred konaním predmetného pojednávania.

40. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „ústava“).

41. Odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí sp. zn. 1Obo/15/2017 k obdobnej námietke odvolateľa (k vykonaniu pojednávania v jeho neprítomnosti 21. decembra 2015) uviedol, že právo sporovej strany, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústava“), však nemožno chápať tak, že súd nemôže konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti sporovej strany, ale tak, že súd je povinný umožniť strane sporu uplatnenie tohto práva.

42. Podľa základných princípov civilného sporového konania, sa na prejednanie veci nariaďuje ústne pojednávanie, ak zákon neustanovuje inak (čl. 12 CSP). Strany sporu môžu konať aj prostredníctvom zástupcu (čl. 13 CSP veta druhá pred bodkočiarkou).

Súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb (čl. 17 CSP). Na uvedené základné princípy nadväzuje úprava priebehu pojednávania v ust. § 177 a nasl. CSP. Z tejto úpravy vyplýva, že pokiaľ súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, postačí predvolať naň spravidla len zástupcu strany a to tak, aby zástupca, prípadne strana, mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Súd má viesť pojednávanie tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel zákona (CSP). Ak sa na pojednávanie nedostavili predvolané osoby, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti (§ 180 CSP).

43. Podľa rešpektovanej komentárovej literatúry k CSP (edícia Veľké komentáre) - V civilnom procese platí zásada, že vec sa má rozhodnúť spravidla na jednom pojednávaní. Možnosť súdu odročiť pojednávanie je možná len výnimočne a zákon podmieňuje tento postup existenciou dôležitých dôvodov. V prípade žiadosti o odročenie termínu pojednávania musí súd vyhodnocovať aj to, či sa niektorá zo sporových strán týmto postupom nepokúša o procesnú obštrukciu (Löwy, A. In: Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2002, s.732)

44. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd uvádza, že Civilný sporový poriadok v § 183 zakotvuje osobitnú úpravu o dôvodoch odročenia pojednávania. Z nej vo vzťahu k tu posudzovanému odvolaciemu dôvodu žalovaného (A/) vyplýva, že súd prvej inštancie mohol pojednávanie 12. mája 2022 odročiť len výnimočne, z dôležitého dôvodu, a to vtedy, ak sa zástupca žalovaného z dôležitého dôvodu nemohol dostaviť na toto pojednávanie a zároveň od neho nebolo možné spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechal zastúpiť (t.j. substitučne predovšetkým

iným advokátom). Podľa § 183 ods. 2 veta prvá CSP, od advokáta možno okrem dôvodov, ktoré nastali krátko pred pojednávaním a okrem prípadu, ak advokát súdu preukáže, že strana, ktorú zastupuje, odôvodnene trvá na osobnom zastúpení týmto advokátom, vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom.

45. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku (ods. 30. až 32.) je zreteľné, že súd prvej inštancie sa dôsledne riadil uvedenou právnou úpravou, aj keď ju odkazom na paragrafové znenie priamo necitoval, keď sa vo vzťahu k zástupcovi žalovaného správne zameral na zistenie a posúdenie splnenia procesných podmienok podľa § 183 ods. 2 CSP, pre možnosť pojednávania odročiť, resp. pre možnosť vykonať pojednávanie v neprítomnosti (zástupcu) žalovanej strany. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom, že napriek existencii nepochybne dôležitého dôvodu na strane zástupcu žalovaného - splnomocneného advokáta,

a to jeho doloženej práceneschopnosti, neboli pre možnosť súdu odročiť pojednávanie nariadené na 12. mája 2022 splnené ďalšie kumulatívne stanovené zákonné podmienky, keďže k práceneschopnosti advokáta nedošlo krátko pred pojednávaním („PN“ trvala už od 3. septembra 2021) a nebolo preukázané, že by žalovaný odôvodnene trval na osobnom zastupovaní práve týmto advokátom. Súčasne súd prvej inštancie správne uzavrel, že v danom prípade bolo možné spravodlivo žiadať od splnomocneného advokáta žalovaného, aby sa dal zastúpiť na pojednávaní 12. mája 2022 iným advokátom, keď už v splnomocnení na zastupovanie žalovaný udelil svojmu advokátovi súhlas na substitučné zastupovanie v danom konaní. Uvedené platí o to viac, ak práceneschopnosť advokáta pretrvávala niekoľko mesiacov pred namietaným pojednávaním. Súd prvej inštancie v týchto súvislostiach tiež správne poukázal a vysvetlil právnú úpravu v § 89 CSP a § 16 ods. 1 až 3 zákona

č. 586/2003 Z. z. o advokácii. Žiada sa len dodať, že podľa § 18 ods. 2 uvedeného zákona o advokácii je advokát povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb. Tým je podľa odvolacieho súdu v prípade zastupovania klienta v civilnom sporovom konaní potrebné rozumieť aj včasné zabezpečenie substitučného zastúpenia na súdne pojednávanie.

46. Odvolací súd tiež uvádza, že za samostatný dôležitý dôvod pre odročenie nemožno považovať ani odvolateľom uvádzanú informáciu protistrany, že sa nariadeného pojednávania nemôže zúčastniť. Z ust. § 180 CSP vyplýva, že je to výhradne súd, ktorý rozhodne, a to až na nariadenom pojednávaní, pred jeho otvorením, či pojednávanie vykoná v neprítomnosti predvolaných osôb, a teda len súd môže rozhodnúť, či dôvod uvádzaný pre odročenie pojednávania je dôležitý a či sú splnené všetky podmienky pre možnosť pojednávania odročiť. V danom prípade zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie dodržal aj postup podľa § 183 ods. 4 CSP, keď vopred informoval dotknutú stranu, že jej žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovie.

47. Za určujúce však z hľadiska materiálneho ponímania ochrany procesných práv žalovaného ako sporovej strany bolo to, že obrana žalovaného proti zmenkovým nárokom uplatneným voči nemu v tomto konaní, sa z hľadiska koncentračnej zásady vyplývajúcej z úpravy podľa § 175 OSP v znení do 22. decembra 2012 nevyhnutne sústredila do námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, ktoré počas celého konania tvorili jadro procesnej obrany žalovaného a tieto ani nebolo možné po uplynutí lehoty na podanie námietok rozširovať, či meniť. Súčasne žalovaný mal vytvorený dostatočný priestor v konaní o jeho námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, pre podávanie dôkazných návrhov, vyjadrovanie

sa k vykonávaným dôkazom, k procesným návrhom a vyjadreniam protistrany.

Boli tiež opakovane akceptované jeho predchádzajúce návrhy na odročenie viacerých nariadených pojednávaní, k čomu súd prvej inštancie výslovne konštatoval, že zástupca žalovaného žiadal odročenie pri štyroch z piatich nariadených termínov ...(9.6.2010, 21.12.2015, 4.7.2019 a 12.5.2022). Keďže skutkový stav nebol medzi stranami sporný, kľúčové pre rozhodnutie vo veci ponechania zmenkového

platobného rozkazu v platnosti bolo výlučne právne posúdenie námietok podaných žalovaným, k čomu pred súdom prvej inštancie došlo zákonom predpísaným spôsobom a k čomu sa žalovaný aj vyjadroval.

48. Napokon odvolací súd opakovane len pripomína to, ako uviedol aj vo svojom predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí, že jednou zo súčastí koncepcie spravodlivého súdneho konania je tiež princíp rovnosti zbraní, ktorý okrem iného vyžaduje, aby každý účastník mal primeranú možnosť predložiť svoje návrhy za podmienok, ktoré nie sú podstatne nevýhodnejšie než podmienky, za ktorých touto možnosťou disponuje druhý účastník (viď rozsudky EŠLP Ankerl v. Švajčiarsko, 1996 - V, s. 1567, Helle v. Fínsko, 1997 - VIII, s. 2928 a pod. a uznesenie najvyššieho súdu z 21. júla 2010, sp. zn. 5Cdo/122/2010). Uvedené vo vzťahu k žalovanej strane porušené v súvislosti s pojednávaním dňa 12. mája 2022 nebolo. Z priebehu vyhodnocovaného celého konania predchádzajúceho napadnutému rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal dňa 9. júla 2014 pojednávanie v prítomnosti žalovanej strany, ktorá aj z tohto dôvodu mala v prvoinštančnom konaní dostatočný priestor pre uplatnenie svojej obrany proti žalovaným nárokom, a to už od doručenia vydaného platobného rozkazu. Preto aj na pojednávanie 12. mája 2022 z hľadiska splnenia podmienok jeho vykonania v neprítomnosti žalovanej strany bolo opodstatnené nahliadať nie izolovane, ale v spojitosti s celým priebehom konania pred súdom prvej inštancie, ktorý predchádzal napadnutému (v poradí druhému) rozsudku. A ako už bolo odvolacím súdom konštatované v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí, podstatný bol i charakter daného súdneho konania, v ktorom mohlo byť v zásade konané len v rozsahu a o tých námietkach žalovaného, ktoré koncentroval v lehote do troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu (§ 175 OSP v znení do 22. decembra 2015).

49. Taktiež odvolací súd za vhodné považuje v uvedených súvislostiach poukázať na judikát najvyššieho súdu R 39/1993, podľa ktorého podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie. Tieto závery vo svojej judikatúre akceptoval aj ústavný súd (porov. v tomto zmysle napr. uznesenia sp. zn. II. ÚS 869/2015, II. ÚS 7/2018).

50. Z vyššie uvedeného vyplýva záver odvolacieho súdu o nedôvodnosti odvolania žalovaného podaného z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, keďže nebolo preukázané tvrdenie odvolateľa, že namietaným procesným postupom v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k znemožneniu žalovanej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, t. j. dosahujúcej intenzitu porušenia až ústavnoprávneho rozmeru, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

K dôvodnosti odvolania z hľadiska námietky nesprávneho právneho posúdenia veci

51. Odvolateľ ďalej namietal (B/), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Uvedená vada mala spočívať v podstate v tom, že súd prvej inštancie na správne zistený skutkový stav vo veci síce správne aplikoval čl. I § 17 ZZŠ v znení do 22. decembra 2015 (teraz čl. I § 17 ods. 1 veta prvá ZZŠ), avšak túto právnu normu v okolnostiach danej veci nesprávne interpretoval. Podľa odvolateľa súd prvej inštancie nerozhodol vecne správne, keď vydaný zmenkový rozkaz zaväzujúci odvolateľa na plnenie zo zmenky v prospech Slovenská konsolidačná, a. s. nezrušil, napriek tomu, že zo skutkových okolností vyplýva, že pri indosovaní zmenky ako indosant (VÚB), tak aj indosatár - nový majiteľ zmenky (súčasný žalobca), konali vedome na škodu odvolateľa ako zmenkového dlžníka (avalistu) a z rovnakého dôvodu samotná indosácia predstavuje neplatný právny úkon podľa § 39 OZ pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 OZ).

52. Podľa čl. I § 11 ods. 1 ZZŠ, každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

53. Podľa čl. I § 14 ods. 1 ZZŠ, indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

54. Podľa čl. I. § 16 ods. 1 veta prvá ZZŠ, o tom, kto má zmenku v rukách, platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak posledný z nich je blankoindosamentom.

55. Podľa čl. I. § 17 ZZŠ v znení do 22. decembra 2015 (aktuálne čl. I. § 17 ods. 1 veta prvá ZZŠ), kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

56. Podľa čl. I. § 30 ods. 1 a 2 ZZŠ, zaplatenie zmenky možno pre celú zmenkovú sumu alebo pre jej časť zaručiť zmenečným ručením. (2) Túto záruku môže dať tretia osoba alebo aj ten, kto sa už na zmenku podpísal.

57. Podľa čl. I. § 32 ods. 1 a 2 ZZŠ, zmenečný ručiteľ je zaviazaný ako ten, za koho sa zaručil. (2) Záväzok zmenečného ručiteľa je platný i vtedy, ak záväzok, za ktorý sa zaručil, je neplatný i iného dôvodu než pre vadu formy.

58. Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 veta prvá CSP). V danom prípade odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP).

59. Zo skutkového stavu konštatovaného a uzavretého pred súdom prvej inštancie vyplýva, že zmenka, na základe ktorej bol vydaný odvolateľom namietaný zmenkový platobný rozkaz, predstavuje cudziu zmenku na rad, ktorá bola riadne indosovaná na aktuálneho žalobcu, a to pred vydaním zmenkového platobného rozkazu. Preto žalobca ako indosatár preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore ako aktuálny majiteľ - držiteľ zmenky a dodatočným rozhodnutím súdu prvej inštancie o zmene na strane žalobcu uznesením č. k. 6Cb/7/2010-232, bolo k momentu rozhodovania súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom potrebné považovať žalobcu za legitímnu procesnú stranu konania o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu a takýto stav platí aj k momentu rozhodovania odvolacieho súdu.

V tomto ohľade odvolací súd len pripomína, že ako vyplýva z už ustálenej judikatúry ústavného súdu, podľa ktorej základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). 23. Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

60. Z vyššie uvedeného vyplýva, že k momentu vydania napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nemohla obstať ako opodstatnená námietka žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu k uplatneným zmenkovým nárokom ako ani jeho procesného statusu žalujúcej strany v námietkovom konaní.

61. K ďalšej námietke, že zmenkový záväzok žalovaného prevzal zmluvou o prevzatí dlhu podľa § 531 OZ ako nový dlžník TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR akciová spoločnosť, odvolací súd zhodne s prvoinštančným súdom uvádza, že takáto námietka nie je dôvodná.

Ustanovenie § 531 OZ síce upravuje zmenu v subjektoch záväzkového právneho vzťahu na strane dlžníka, keď pôvodný dlžník prestane byť účastníkom záväzkového vzťahu a namiesto neho so súhlasom veriteľa nastúpi nový dlžník. Toto však neplatí v zmenkových vzťahoch, pre ktoré platí osobitná (prednostná) úprava v ZZŠ. Zákon zmenkový a šekový zmenu na strane zmenkovo zaviazaných osôb nepripúšťa. Je to dané právnym charakterom zmenky ako cenného papiera,

do ktorého samotného ako scriptúry je právo zo zmenky ako aj zmenkový záväzok inkorporovaný. (Z)menka je vysoko formálny a abstraktný cenný papier. Z hľadiska charakteru zmenky ako dokonalého cenného papiera zmenka stelesňuje právo samé o sebe, t.j. nie je len dôkazom o práve, ale je právom samým osebe. Možno konštatovať, že bez zmenky niet práva (Jablonka, B. Zákon zmenkový a šekový. Komentár. 1. vydanie. Wolters Kluwer : Bratislava, 2017, s. 14).

62. Z vyššie uvedeného vyplýva správnosť právneho záveru súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku (ods. 24.), že každý, kto sa zaväzuje zaplatiť záväzok zo zmenky, je zaviazaný na zapltenie zmenky voči aktuálnemu majiteľovi zmenky, a nie voči konkrétnej osobe (veriteľovi). Správny je tiež právny záver súdu, že zmluvné prevzatie dlhu preberajúcim dlžníkom podľa § 531 OZ (zmenou v osobe dlžníka) s účinkami zániku dlhu pre pôvodného dlžníka, nie je zmenkovo právne účinné. Z ust. čl. I. § 32 ods. 1 ZZŠ vyplýva, že žalovaný ako zmenkový ručiteľ je zmenkovo zaviazaný rovnako ako ten, za koho sa zaručil. Ak sa teda chcel žalovaný voči aktuálnemu majiteľovi zmenky, zbaviť svojho zmenkového záväzku, mal pri uzavretí zmluvy o prevzatí dlhu trvať na zobrať zmenky z obehu a prípadne s vystavením zmenky novej, ktorá by rešpektovala (mimo zmenkovú) zmluvu o prevzatí dlhu. Alebo ako správne konštatoval súd prvej inštancie, žalovaný sa mohol svojho dlhu zo zmenky zbaviť voči jej majiteľovi tak, že zmenku zaplatí, resp. že ju zaplatí niektorý z ostatných zmenkovo zaviazaných dlžníkov. Preto obranu žalovaného, ním formulovanú už v námietkach proti vydanému platobnému rozkazu, spočívajúcu v tvrdení o zániku jeho zmenkového záväzku, vzhľadom na účinky prevzatia dlhu iným dlžníkom zmluvou uzavretou podľa § 531 OZ dňa 9. mája 2000, správne súd prvej inštancie právne posúdil ako nedôvodnú.

63. Pokiaľ ide o tvrdenie o neplatnosti indosamentu ako právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi, odvolací súd len doplnia inak správne právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie v tom, že prevod zmenky rubopisom medzi VÚB a aktuálnym žalobcom predstavuje jediný zákonný spôsob prevodu zmenky na rad na nového majiteľa.

Ide v podstate o výsledok - formu obvyklého zmenkového obchodu ako premietnutia cirkulačnej (obehovej) funkcie zmenky ako cenného papiera, tu v rámci prípustného medzibankového obchodovania s cennými papiermi. Dlh zo zmenky doteraz nezanikol.

Z tohto hľadiska len tvrdenie žalovaného o tom, že indosament predstavuje konanie oboch bánk voči nemu v rozpore s dobrými mravmi, a teda s následkom neplatnosti takého právneho úkonu, nemožno posúdiť ako dôvodnú námietku. Tu naopak, v širších súvislostiach preukázaných obchodných vzťahov medzi zainteresovanými stranami, ktoré k svojej obrane použil aj žalovaný v námietkach, správne poukázal súd prvej inštancie na to, že k žalovaným (mimo zmenkovo) uzavretej zmluve o prevzatí dlhu z 9. mája 2000 došlo krátko

pred vyhlásením konkurzu (3. augusta 2000) na majetok preberajúceho dlžníka.

Aj z tohto aspektu je akceptovateľný záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní dôvodnosti tejto časti námietok žalovaného. Odvolací súd napokon uvádza, že vo svojej podstate ide o námietku zmenkovo zaviazanej osoby, spadajúcej pod úpravu podľa čl. I § 17 ZSS, pričom táto osobitná úprava má prednosť pred OZ, a preto ju nemožno obchádzať prostredníctvom námietky neplatnosti prevodu zmenky podľa § 39 OZ vo väzbe na § 3 OZ.

64. Zo samotného indosamentu nie je možné zistiť jeho dôvod a z hľadiska povinnosti plniť zmenkovo zaviazanými osobami to ani nie je právne podstatné. Teda v tomto smere

nie je podstatná ani argumentácia žalovaného, že k indosamentu, resp. k indosovaniu zmenky na žalobcu došlo až po tom, ako pôvodný žalobca nebol v konkurznom konaní voči úpadcovi TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR akciová spoločnosť, úspešný. Zo znenia čl. I § 14 ods.1 ZZŠ je zrejmé, že indosament nepredstavuje derivatívny spôsob nadobudnutia práv, ale indosatár nadobúda práva originárne, nevstupuje do práv predchodcu, ale nadobúda práva priamo

zo zmenky. „Rozsah námietok dlžníkov zo zmenky je preto striktne limitovaný čl. I § 17 ZZŠ (pozn. - zvýraznil najvyšší súd) Indosament sa týmto odlišuje od klasického postúpenia pohľadávky cesiou v zmysle § 524 a nasl. OZ, keď ide o typicky derivatívne nadobudnutie práv. Cesionár (postupník) totiž

vstupuje do práv cedenta (postupcu), čo sa odráža aj v možnosti uplatňovania námietok v zmysle § 529 ods. 1 OZ.“ (Jablonka, B. Zákon zmenkový a šekový. Komentár. 1. vydanie. Wolters Kluwer : Bratislava, 2017, s. 83).

65. Ako už bolo povedané vyššie, zmenka predstavuje abstraktný záväzok a z tejto abstraktnosti vyplýva ako vlastnosť zmenkového záväzku jeho nespоровosť.

Z charakteru zmenky ako neustále cirkulačného papiera vyplýva, že je nevyhnutné poskytnúť ochranu tretím osobám, t.j. ďalším nadobúdateľom zúčastňujúcim sa na zmenkovom obchode. Práve abstraktnosť a nespоровosť poskytujú garanciu tretím osobám nadobúdajúcim zmenku bonae fidei. Abstraktnosť totiž v zásade zabraňuje vznášať námietky zmenkového dlžníka voči majiteľovi zmenky, ktoré sa nezakladajú na ich vlastných vzťahoch. Nespоровosť zasa uľahčuje procesné postavenie majiteľa zmenky v konaní pred súdom. Samotná zmenka totiž predstavuje pre dlžníka povinnosť plniť a zo strany veriteľa nie je len dôkazným prostriedkom,

ale stelesňuje právo ako také. Ak sa dlžník domnieva, že nie je povinný zo zmenky plniť, je povinný túto skutočnosť dokázať. Ťarcha dôkazného bremena leží na dlžníkovi zo zmenky (Jablonka, B. Zákon zmenkový a šekový. Komentár. 1. vydanie. Wolters Kluwer: Bratislava, 2017, s. 90).

66. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd akcentuje, že ustanovenie čl. I § 17 ZZŠ umožňuje žalovanému vznášať voči majiteľovi zmenky námietky vyplývajúce z jeho vlastných vzťahov k predošlým majiteľom zmenky, resp. vystaviteľovi za predpokladu, že žalovaný unesie dôkazné bremeno a preukáže, že majiteľ zmenky konal pri nadobúdaní zmenky vedome na škodu dlžníka v čase nadobudnutia zmenky. Toto žalovaný v konaní nepreukázal.

Samotné tvrdenie žalovaného obsiahnuté v odvolaní, podľa ktorého až v dôsledku skončenia konkurzného konania (vedeného voči úpadcovi TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť) bez uspokojenia postupníka (súčasného žalobcu) došlo k indosamentu zmenky s vedomím oboch subjektov o tom, že konajú v rozpore s predchádzajúcimi dohodami, nie je postačujúce pre prijatie záveru, že žalobca pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

67. Odvolací súd rekapituluje a sumarizuje, že zo zisteného skutkového stavu je nesporné, že dňa 26. februára 1998 Podielnicke družstvo AGRO Boľ (ako vystaviteľ zmenky) požiadalo VÚB o eskont zmenky v sume 550 000 Sk, ktorú dňa 26. februára 1998 akceptoval zmenkový dlžník TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť a za zaplatenie ktorej sa zaručilo Poľnohospodárske družstvo Strážne (žalovaný). Pokiaľ ide o eskont zmenky, pre objasnenie veci je vo všeobecnosti vhodné uviesť, že na základe zmenky je možné získať krátkodobý zmenkový úver. Najrozšírenejším je eskontný úver. Jeho podstata spočíva v tom, že banka nakupuje od klienta zmenky pred lehotou ich splatnosti. Banka sa nákupom zmenky stáva

jej majiteľom. Podnikateľovi, ktorý potrebuje peniaze a zmenku u banky eskontuje (odpredá), vyplatí sumu zníženú o diskont (Drozd, M. In. Zmenky pri riešení pohľadávok. DÚPP - 9/2007, ep.sk). Dňa 3. marca 1998 VÚB oznámila vystaviteľovi zmenky, že zmenka v sume 550 000 Sk bola eskontovaná a predmetná suma bola poukázaná na účet vystaviteľa zmenky.

VÚB, ako nový majiteľ zmenky síce uzatvoril dohodu o postúpení pohľadávky zo dňa 28. júna 2000 so súčasným žalobcom, avšak previesť zmenku na rad formou postúpenia pohľadávky zo zmenky podľa § 524 a nasl. OZ, prípadne inou formou, než rubopisom, nie je možné (rozsudok najvyššieho súdu z 24. marca 2004, sp. zn. Obdo V 82/2003).

Právne relevantný je v tomto prípade výlučne indosament - indosácia zmenky na súčasného majiteľa (žalobcu), pričom ide o originárne nadobudnutie práv zo zmenky.

Zmluvná zmena zmenkového dlžníka je z podstaty veci neprípustná. Zmluvné prevzatie dlhu s účinkami zániku dlhu pre pôvodného zmenkového dlžníka nie je zmenkovo právne účinné. Zmenkový dlžník sa zbaví dlhu zo zmenky voči konkrétnemu majiteľovi len tým, že zmenku zaplatí on sám, alebo niektorý z ostatných zmenkových dlžníkov.

68. Odvolací súd, s poukazom na doterajšiu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, dodáva, že pri zmenke, ako kauzálnom abstraktnom právnom úkone, vznikajú záväzky priamo

z jej obsahu a každá osoba, ktorá sa zaväzuje zaplatiť záväzok zo zmenky, je zaviazaná na zaplatenie zmenky aktuálnemu majiteľovi zmenky, nie konkrétnej osobe.

V tejto súvislosti, s prihliadnutím na postavenie žalovaného ako zmenkového ručiteľa, je potrebné zdôrazniť, že žalovaný je v danom prípade samostatný zmenkový dlžník, ktorý zodpovedá za zaplatenie zmenky. Na rozdiel od ručiteľa zaviazaného za dlžníka podľa predpisov civilného práva, zmenkový ručiteľ nezabezpečuje povinnosť za konkrétneho zmenkového dlžníka, ale zabezpečuje zaplatenie zmenky. Záväzok ručiteľa je akcesorický

ku zmenke ako listine a je nezávislý na záväzku dlžníka. Ak by sa aj dlžník zbavil záväzku zo zmenky preukázaním námietok, zmenkový veriteľ sa môže úspešne domôcť plnenia voči ručiteľovi, pretože tento nemôže proti majiteľovi zmenky uplatniť námietky zmenkového dlžníka, ale len námietky vyplývajúce z ich vlastných mimozmenkových vzťahov

(rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 3Obo/362/2005). Platobný príkaz pri cudzej zmenke neudáva a ani nesmie udávať materiálny dôvod vzniku zmenkovej obligácie, tzv. kauzu. Pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru, majú samostatnú právnu povahu a existenciu

(rozsudok najvyššieho súdu z 31. júla 2012, sp. zn. 4Obo/21/2012).

69. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd považuje za nesprávny názor odvolateľa, podľa ktorého v dôsledku zmluvy o prevzatí dlhu ostal jediným dlžníkom zo zmenky TREBIŠOVSKÝ CUKROVAR, akciová spoločnosť. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že odvolateľom v konaní nebolo preukázané vedomé konanie majiteľa zmenky (žalobcu) na škodu dlžníka (ods. 26., 28. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

70. Odvolací súd považuje napokon za potrebné dodať, že žalovaný si mal byť už pri avalovaní zmenky vedomý možných následkov, ktoré môžu vo vzťahu k nemu, ako zmenkovému ručiteľovi, nastať v dôsledku uplatňovania práv zo zmenky zo strany zmenkového veriteľa. VÚB, ako predošlý majiteľ zmenky, poskytol pri jej eskontovaní finančné prostriedky, následne indosamentom previedol zmenku na súčasného žalobcu, pričom zmluva zo dňa 9. mája 2000 o prevzatí dlhu je z povahy inštitútu zmenky právne irelevantná (rovnako ako aj zmluva o postúpení pohľadávok z 28. júna 2000 uzavretá medzi VÚB

a Slovenská konsolidačná, a.s.). Okolnosť, že žalovaný o tejto skutočnosti nemal vedomosť, nelimituje právo majiteľa zmenky domáhať sa zmenkového plnenia, ani bez ďalšieho neopodstatňuje aplikáciu čl. I § 17 ZZŠ v tom zmysle, že majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedomo na škodu dlžníka. Samotná indosácia zmenky nepredstavuje konanie contra legem voči zmenkovo zaviazaným osobám, je totiž predpokladaná samotným ZZŠ ako zákonný spôsob prevodu vlastníctva zmenky ako cenného papiera, čo vyplýva aj zo zákona o cenných papieroch (§ 21 ods. 1). Rovnako nie je možné indosáciu zmenky bez ďalšieho považovať za vedomé konanie na škodu dlžníka. Tvrdenie o vedomom konaní majiteľa zmenky na škodu žalovaného tento nepreukázal. Zmenou majiteľa zmenky (z pôvodného žalobcu na aktuálneho žalobcu)

sa postavenie žalovaného ako zmenkového ručiteľa nijako nezmenilo.

Žalovaný si už pri prevzatí zmenkového ručenia, podpísaním ručiteľského prehlásenia (aval) na zmenke, musel byť vedomý, že nadobudol z hľadiska zmenkovo zaviazaných osôb rovnaké a samostatné postavenie zmenkového dlžníka.

71. Odvolací súd uzatvára, že z dôkaznej situácie v prvoinstančnom konaní vo väzbe na vyvodené závery súdu prvej inštancie, z hľadiska vymedzených odvolacích dôvodov (§ 379, § 380 CSP), nezistil opodstatnenosť odvolania žalovaného, preto rozhodol o potvrdení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správneho rozhodnutia tak vo výroku I., ako aj v na ňom závislom výroku II. o náhrade trov doterajšieho konania (§ 387 ods. 1 CSP), ku ktorému odvolateľ konkrétne odvolacie dôvody ani neformuloval.

72. O náhrade trov tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorého, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie, v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP.

V odvolacom konaní bol plne úspešný žalobca, preto mu bola výrokom II. priznaná plná náhrada odvolacích trov voči žalovanému. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

73. Rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP).

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 SCP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty

na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).